

11 Неделя след Неделя подир Въздвижение (17. Декември 2006 г.)

Апостолско четиво

ПОСЛАНИЕ НА СВЕТИ АПОСТОЛ ПАВЛА ДО КОЛОСЯНИ
ГЛАВА 3

4. а кога се яви Христос, вашият живот, тогава и вие ще се явите с Него в слава.
5. И тъй, умъртвете земните си членове, сиреч пороците: блудство, нечистота, страст, лоша похот и користолюбието, което е идолослужение.
6. Заради тия пороци Божият гняв иде върху синовете на непослушанието,
7. сред които и вие някогаш се движехте, когато живеехте в тия пороци.
8. А сега и вие отхвърлете от себе си всичко: гняв, ярост, злоба, злоречие, сквернословие от устата си;
9. не се лъжете един други, след като съблякохте ветхия човек заедно с делата му
10. и се облякохте в новия, който се обновява в познанието, по образа на своя Създател,
11. дето няма ни един ни иудеин, ни обрязване ни необрязване, ни варварин ни скит, ни роб ни свободник, а всичко и във всичко е Христос.

Евангелско четиво

ОТ ЛУКА СВЕТО ЕВАНГЕЛИЕ
ГЛАВА 14

16. А Той му отвърна: един човек пригответи голяма вечеря и покани мнозина;
17. и в часа за вечеря изпрати слугата си да каже на поканените: дойдете, понеже всичко е вече готово.
18. И почнаха всички като сговорени да се извиняват. Първият му рече: купих си нива и ще трябва да отида да я видя; моля те, извини ме.
19. Другият рече: купих си пет рала волове и отивам да ги опитам; моля те, извини ме.
20. Третият рече: ожених се, и затова не мога да дойда.
21. И като се върна, слугата обади това на господаря си. Тогава стопанинът на къщата се разсърди и рече на слугата си: излез по-скоро по стъгдите и улиците на града и доведи тук бедните, маломощните, хромите и слепите.
22. И рече слугата: господарю, извършено е, както заповяда, и още място има.
23. И рече господарят на слугата: излез по друмища и плетища, и, колкото намериш, накарай ги да влязат, за да се напълни къщата ми.
24. Защото, казвам ви: никой от поканените няма да вкуси от вечерята ми. Понеже мнозина са звани, а малцина - избрани.

Символ на вярата (по време на литургия се чете заедно от всички богомолци)

1. Вярвам в един Бог Отец, Вседържител, Творец на небето и земята, на всичко видимо и невидимо.
2. И в един Господ Иисус Христос, Сина Божий, Единородния, Който е роден от Отца преди всички векове: Светлина от Светлина, Бог истинен от Бог истинен, роден, несътворен, единосъщен с Отца, чрез Когото всичко е станало.
3. Който заради нас, човеците, и заради нашето спасение слезе от небесата и се възплъти от Духа Светаго и Дева Мария и стана човек.
4. И бе разпнат за нас при Понтия Пилата, и страда, и бе погребан.
5. И възкръсна в третия ден, според Писанията.
6. И възлезе на небесата и седи отдясно на Отца.
7. И пак ще дойде със слава да съди живи и мъртви и царството Му не ще има край.
8. И в Духа Светаго, Господа, Животоворящия, който от Отца изхожда, Комуто се покланяме и го славим наравно с Отца и Сина, и Който е говорил чрез пророците.
9. В едната, света, вселенска (съборна) и апостолска Църква.
10. Изповядвам едно кръщение за опрощаване на греховете.
11. Чакам възкресение на мъртвите.
12. И живот в бъдещия век! Амин.

Господня молитва (по време на литургия се чете заедно от всички)

Отче наш, Който си на небесата! Да се свети Твоето име;
да дойде Твоето царство; да бъде Твоята воля, както на небето, тъй и на земята;
насъщния ни хляб дай ни днес;
и прости нам дълговете ни, както и ние прощаваме на длъжниците си;
и не въведи нас в изкушение, но избави ни от лукавия;
(защото Твое е царството, и силата, и славата векови.) Амин.

Св. Николай Кавасила (14. век): За живота в Христос (откъс)

Слово четвърто: Какъв е приносът на светото причастие¹ за живота в Христос

1. След мирото пристъпваме към трапезата, която е предел на този живот и след като сме стигнали до нея, нищо повече не ни липсва за постигането на блаженството, към което сме се устремили, защото ние не се стремим само към смъртта и погребението или към общение в живот непорочен, но и към Самия Възкръснал; не само към даровете на Духа, които можем да получим, но и към Самия Благодетел, Самия Храм, в Който е положен целият кръг от благодатни дарове.

2. Той присъства във всяко тайнство, с Него Самия се помазваме и умиваме, Той е нашата Тайна вечеря. Той следователно присъства заедно с тези, върху които се извършват тайнствата и им дава от Себе Си, но не навсякъде по един и същи начин, а като умива, освобождава глината от порока и в умития отпечатва своя лик. Като помазва пък, го прави причастен към енергиите на Духа, на които сам той става съкровищница по плът, защото, след като е довел човека до трапезата и му е дарувал да яде от тялото Си, Той го променя изцяло, пренася го в Своето собствено положение и глината вече не е глина (тъй като е приела царствен лик), а сама е вече царствено тяло и нищо по-блажено не може да бъде мислено от това.

3. Ето защо, евхаристията е и последното тайнство, тъй като след него няма накъде да се продължи и нищо не може да се прибави. Ясно е, прочее, че първото тайнство има нуждата от посредник, а второто – от последното. След евхаристията няма накъде да идем, но трябва като останем тук, да се опитваме да търсим онова, посредством което бихме могли да запазим съкровищницата си докрай. Действително тайнството на кръщението ни е предало всичко, но въпреки това ние сме далеч от това да бъдем свършени, тъй като все още не сме получили даровете на Светия Дух, които се приемат чрез всесветото миро. По същия начин върху кръстените от Филип още не бяха слезли даровете на Дух Свети, тъй че трябваше Иоан и Петър да възложат ръце върху тях. „Той не бе слезъл“, се казва, „още нито върху едного от тях, а само бяха кръстени в името на Господа Исуса. Тогава възлагаха върху им ръце, и те приемаха Духа Светаго“ (Деян. 8:16–17).

4. Когато приемем Светия Дух и след като тайнството ни е показало силата си, тогава получаваме даруваната ни благодат и друго от Благодетеля вече съвсем не е нужно да ни се дава, въпреки че няма нищо невъзможно, макар и да сме виновни за нещо. Нищо не ни възпрепятства да извършваме тайнството, за да не се унищожава даденото ни и да не се лишаваме от онова, от което се нуждаем.

5. Твърде много са свидетелите в полза на това. По времето на апостолите с коринтяните се е случило същото. Въпреки че бяха изпълнени с Дух, пророкуващи, говорещи езици и въпреки че показваха различни дарби, при все това до такава степен бяха далеч от божественото и духовното, че бяха обхванати от ненавист, неблагоприятно честолюбие, взаимна надпревара и всевъзможни пороци. Изтъквайки това, Павел им казва: „плътски сте и по човешки постъпвате“ (1Кор. 3:3). Ако и да бяха духовни от гледна точка на благодатните дарове, това не бе напълно достатъчно, за да изгонят от душата си всичкото лукавство.

6. По отношение на евхаристията няма нищо такова. Тези, за които хлябът на живота е станал действителен, избавили са се от смъртта и участват в тайната вечеря, те нито биха имали, нито биха допуснали нещо лукаво и никой не би могъл да ги обвини в това, че са телесни. Невъзможно е, прочее, невъзможно е това тайнство да бъде действено изцяло в пълнота и участващите в него да имат участие в каквато и да било лукавост. Защо е така? Защото да бъде това тайнство действено означава на тези, които участват в него, да не им липсва никаква добродетел. Обещанието на трапезата е ние да пребъдваме в Христос и Христос да пребъдва в нас. Защото „пребъдва в Мен“, казва, „и аз в него“ (Иоан. 6:56). Когато Христос пребъдва в нас, какво повече може да търсим или какво добро може да ни убегне? След като ние пребъдваме в Христос, какво друго можем да искаме? Той е и наш обитател, и наш дом, тъй че сме блажени, задето пребиваме в такова обиталище, блажени сме и за това, че сме станали жилище на такъв обитател.

7. Кое благо отсъства у тези, които се намират в такова положение? Какво общо могат да имат с нечистотата онези, които са просветени от този блясък? Какво лукаво би могло да се промъкне при такова изобилие от блага? Какво зло може да остане или отсъствайки е в състояние да се промъкне, когато Христос е така плътно с нас, всецяло ни изпълва, и обгръщайки всичко, е навсякъде около нас? Като обхваща всичко около нас, не позволява на хвърлените отвън стрели да ни засегнат, защото Той е наше обиталище. Ако пък отвътре има нещо нечисто, Той го изхвърля навън, защото е наш обитател и изпълва със Себе Си цялото жилище.

8. Защото не нещо Негово, а Него Самия ние съдържаме, не отблясък някакъв или светлина, а Самото Слънце приемаме в душите си, тъй че обитаваме и биваме обитавани, биваме облечени и се обличаме, и от това, че се съединяваме с Него, ставаме един дух. Душа и тяло, и всички наши сили се одухотворяват, защото се съединяват душа в душа, тяло в тяло и кръв във кръв. Какво произлиза оттук? По-силното има власт над по-слабото и божественото владее над човешкото. Както казва за възкресението Павел, „смъртното да се погълне от живота“ (2Кор. 5:4) и по-нататък: „и вече не аз живея, а Христос живее в мене“ (Гал. 2:20).

9. О, величие на тайнствата! Какво ли е, прочее, Христовият ум да се съедини с нашия ум, волята Му – с нашата воля, тялото – с тялото и кръвта Му да се смеси с нашата? Какво е нашият ум да се остави във властта на Божия ум, нашата воля да се подчини на блажената божествена воля и пръстта² да бъде обхваната от онзи божествен огън? А че това е точно така, свидетелства Павел, като твърди, че в него не обитават собствените му ум, чувство и воля, нито има собствен живот, а всичко това в него е станало Христос. Защото той казва: „ние имаме ум Христов“ (1Кор. 2:16) и „вие търсите доказателства за Христа, Който говори в мен“ (2Кор. 13:3). Също така: „мисля, че и аз имам Дух Божий“ (1Кор. 7:40) и „обичам всинца ви с любовта Исус Христова“ (Филип. 1:8). Оттук става ясно, че волята му е едно с Христовата и имат съгласие във всичко, за да каже „и вече не аз живея, а Христос живее в мене“ (Гал. 2:20).

10. И тъй, свършено е това тайнство и далеч по-възвишено от всяко друго тайнство, след като възвежда до самия връх на всички блага и се явява крайна цел на всеки човешки подвиг. В него получаваме Самия Бог и Бог се единява с нас в най-свършеното единение. А след като сме станали един дух с Бога, коя връзка може да бъде по-непоколебима?

Превод от старогръцки: Никола Антонов (текстът е предоставен с любезното съдействие на преводача)

¹ Причастието (Евхаристията) е църковно тайнство, в което чрез действието на Светия Дух хлябът и виното се претворяват в Плът и Кръв Христови. Това не се разбира символично, а съвсем реално: хлябът и виното остават това, което са и стават Това, Коего не са били, т.е. Плът и Кръв Христови. Вярващите са призвани да Ги приемат по време на света Литургия. По този начин се извършва пълноценно съединението ни с Христос – Извора на вечния живот. Св. Причастие да не се бърка с антидота (или „нафората“, както неправилно се нарича на български). Антиторът или „нафората“ са (само) осветени частици хляб, но не и Плът и Кръв Христови. (бел. ред.)

² Т.е. тялото (бел. прев.)